

Zdravá a odolná krajina, kde se dobře žije.

Vzniká Politika krajiny

29.1.2025 - Jakub Houška, Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Česká krajina čelí problémům, které ovlivňují její schopnost plnit funkce nezbytné pro lidskou společnost. Jedním z problémů je úbytek biodiverzity a eroze ohrožující úrodnost půdy, nedostatečná schopnost zadržovat vodu zase škodí během sucha i povodní. Potřebná řešení jsou přitom často dobře známá, ale nebyla dosud souhrnně a celoplošně uplatňována. Desítky odborníků z celé republiky pracují na přípravě strategického dokumentu Politika krajiny v gesci Ministerstva životního prostředí (MŽP), který má propojit ostatní strategie v oblasti využívání a ochrany krajiny. Jeho příprava vychází ze závazků Úmluvy Rady Evropy o krajině. Aktuální návrhy byly představeny 29. ledna na konferenci pořádané v aule České zemědělské univerzity v Praze, kterou zahájil ministr životního prostředí Petr Hladík.

„Naši krajinu jsme zdědili od našich rodičů a prarodičů a chceme ji v co nejlepším stavu předat našim dětem. Všichni se asi shodneme, že zdravá krajina, tedy přirozené lesy, zdravá zemědělská půda i naše města a obce musí nabídnout dost místa pro lidi, hospodářství i pro přírodu. Právě Politika krajiny, o které se dnes začínáme bavit, by nám měla pomoci najít odpovědi na otázky, jak chránit a pečovat o velké plochy území nebo jak lépe plánovat rozvoj i obnovu přírody. Proto je potřeba více zapojit obce do řešení nezastavěných ploch a Politika krajiny by se měla stát součástí krajinného plánování,“ vysvětluje **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.

Politika krajiny představuje dlouhodobý zastřešující strategický dokument propojující ostatní státní strategie v oblasti využívání a ochrany krajiny. Analyzuje problémy v současné krajině, vyhodnocuje již existující nástroje práce s krajinou a definuje priority a strategické cíle do roku 2050. Na Politiku krajiny přímo naváže metodika krajinného plánování, která povede k zachování, podpoře i obnově kvalitní a funkční krajiny v měnícím se prostředí.

„Pro úspěšné naplňování nové “harmonizační” strategie je vedle kvalitního odborného podkladu klíčový také soulad a spolupráce mezi rezorty, přičemž zodpovědnost o péči a správu krajiny leží zejména mezi MŽP, MZe a MMR. V příštích měsících musíme vést poctivou a náročnou debatu o nastavení klíčových nástrojů a kompetencí, včetně role a institucionálního rámce krajinného plánování. Fakticky se pomalu stává realitou vize prof. Josefa Fanty o ustanovení stálé mezirezortní struktury, která bude mít správu krajiny v kompetenci a bude za ní zodpovědná,“ říká **ředitel Výzkumného ústavu pro krajinu Libor Hort**.

Přípravou odborných podkladů pověřilo MŽP Výzkumný ústav pro krajinu (VÚK), odbornou spolupráci poskytuje také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. V šesti pracovních skupinách zaměřených na biodiverzitu, vodu, lesnictví, zemědělství, sídla a infrastrukturu jsou zapojeni také zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství, Ministerstva dopravy a Ministerstva průmyslu a obchodu.

„Krajinné plánování se stává stále důležitějším, mj. z hlediska řešení klimatických výzev a zajištění resilience obcí. Žádoucí je komplexní přístup a spolupráce v širším funkčním území, protože voda se nezastaví uprostřed lesa na katastrální hranici mezi obcemi, a neméně žádoucí je pak spolupráce mezi jednotlivými resorty. Je třeba poskládat různé zájmy v krajině do pomyslné mozaiky a k tomu by moderní krajinné plánování mělo sloužit. Dle mého názoru by mělo být integrální součástí územního

plánování a za Ministerstvo pro místní rozvoj můžu slíbit maximální spolupráci v tom, aby připravovaná strategie neskončila v šuplíku, ale stala se účinným nástrojem změny přístupu. Naší krajině to dlužíme,“ uvádí **náměstek Ministerstva pro místní rozvoj Radim Sršeň (STAN)**.

Krajinné plánování je založeno na komplexním a transdisciplinární přístupu, který se zaměřuje na udržitelné využívání, ochranu a rozvoj kvalitní a fungující krajiny. Jeho hlavním cílem je s ohledem na ekologické, sociální, ekonomické a kulturní hodnoty krajiny a ve světle probíhajících i očekávaných změn koordinovat a harmonizovat různé zájmy jejích uživatelů a vlastníků.

„V Evropě řada zemí krajinné plánování ustanovila autonomním procesem vedle plánování územního (např. Německo, Francie, Švýcarsko), jinde je součástí plánování územního (např. Anglie). Ve Francii nebo Katalánsku mají dokonce i zvláštní zákon o krajině. Naším úkolem je nyní najít vhodnou procesní a institucionální variantu pro Českou republiku. Metodika vzniká ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj,“ říká **řešitel projektu a vedoucí Odboru ekologie krajiny VÚK Jakub Houška**.

Strategický dokument v nejbližší době čeká mezirezortní připomínkový řízení. Po vypořádání připomínek by měl být předložen ke schválení vládě. Implementace Politiky krajiny a monitoring jejího naplňování budou zcela zásadními úkoly pro následující desetiletí. Hlavním předpokladem k úspěchu Politiky krajiny je intenzivní mezirezortní spolupráce a vzájemné naslouchání názorových pozic klíčových aktérů.

https://www.mzp.cz/cz/news_20250129_Zdrava-a-odolna-krajina-kde-se-dobre-zije-Vznika-Politika-krajiny